

ATMOSFÉRA

V 90. letech 20. století jsem jako novinový přispěvatel Přehledu, Hranických novin a Hranického týdne psal o hranické kulturní scéně. Tehdy se mi zdálo, že hranická (autorská) kultura zažívá svou hvězdnou hodinu. A dnes si myslím ještě víc, že tehdy šlo o něco mimořádného.

Z tehdejšího kvasiva toho dneska mnoho nezbývá, takže spíš než průvodce živým organizmem je tato knížka vzpomínkou na „staré zlaté časy“.

Bylo by mnohem krásnější připravit výbor z celé tehdejší kulturní publicistiky, na níž se podíleli Marek Dvořáček, Roman Helcl, Petr Marek, Martin Pjentak, Lenka Slezáková-Kratochvílová, Radek Svoboda, Filip Sýkora, Petr Vystřčil a řada dalších. Jenže do té práce se mi už nechtělo, takže zůstává jen selfvýbor. Každopádně je tu ještě velký prostor textů pro nějakého jiného snaživce.

Můj pohled byl a je samozřejmě zkreslený vlastním vkusem, dále umístěním v celé struktuře a také osobním podílem na mnoha tehdejších akcích. Mnohé poznámky, že to a to tu chybí, že něco je podceněno, něco přeceněno, budou tedy oprávněné, ale napravit se dají jen prací někoho jiného.

Jedná se o výbor, stranou zůstaly nejenom drobnější či opakující texty, ale až na výjimky také celá řada mystifikací a seberecenzí. Na druhou stranu ovšem nebylo možné tyto články úplně vypustit, protože aktivity Unarclubu (i mystifikace) tvořily hranickou scénu rozhodně dost a bylo by zkreslující je pominout jen proto, že jsem se na nich autorsky podílel. Většina textů o projektech Unarclubu má ovšem opět mystifikující – „drtivě glorifikující“ či „drtivě ironizující“ – charakter, což je moment, který mám k smrti rád.

Kromě tohoto záměrného humoru je (pro mě) ovšem moje kulturní publicistika plná i bezděčné trapnosti, kterou jsem schopen nahlédnout až nyní – vlastně deset let poté: mnohá nekompromisní tvrzení se mi relativizovala, mnohá ironie mi přijde zbytečná, mnohé postřehy přfliš povrchní.

Ještě jednu poznámku, tentokrát neskromnou – takovou, kterou by měl napsat chválivý recenzent souboru :-)) – má-li mé snažení v kulturní publicistice nějaký vědomý jednotící prvek, pak je v tom, že o místní kultuře *stojí zato psát*. A ne jen zprávičky, ale kritiky, recenze i reportáže¹. Když jsem napsal v březnu 1993 článek »Doba nových

názvů«, byla to pro mě osobně „nadšenecká zkušenost“ – možnost věnovat tolik prostoru autorské hudební akci. Ne jen napsat, že se něco odehrálo, ale zachytit detaily a vložit vlastní (byť třeba blbý) názor. V následujících letech se díky řadě dalších osobností podařilo tento prostor pro reflexi hranické scény zvětšit mnohem víc, na konci devadesátých let se ovšem jeden recenzent po druhém odmlčel².

No a tato knížka je logickým vyústěním tohoto *má to cenu*. Stejně jako nesmyslně „luxusně“ a na „místní poměry nepatřičně“ působily první „skutečné“ články o hranické scéně či první hranická ego-rubrika³, bude jistě nenáležitě působit i výbor z těchto článků. Vždyť někomu připadá nevhodné vůbec publikovat nějaké „čistě osobní“ názory...

TŘI POZNÁMKY:

1 Při uvažování nad „zlatou érou“ hranické (nejen kulturní) publicistiky jsem si vybavil jeden příznačný moment, který souvisí se sympatickou snahou „vychovávat diváka“ – pocit mladých přispěvatelů-intelektuálů, že v regionálním tisku lze reálně objevovat a dočkat se odezvy. Jakmile si tihle mladí uvědomili, že místní noviny nejsou funkční platformou pro kunsthistorii, literární či filmovou vědu, logicky začínají psát pro odborné časopisy – jejich místo měla nahradit další generace vysokoškoláků, jenže k tomu v Hranicích nedošlo. Ta snaha upřímně „osvětizovat“ je pro mě z dnešního pohledu až dojemná – Petr Marek se snaží v Hranickém týdnu propagovat Godardovy filmy, Tomáš Pospěch uvažuje nad rasismem v umění a já... stačí se začíst.

2 U mě osobně nahradila psaní o kultuře publicistika politická a aktivity Příjemného úderu (později Příjemných Hranic).

3 V roce 1994 jsem díky benevolenci Ivoše Koryčánka mohl v Hranických novinách otevřít (a později s podporou Renaty Koskové v Hranickém týdnu dále rozvíjet) pravidelnou rubriku postřehů »Říkám, že:« (50 dílů), v letech 1996–2000 jsem pak otiskoval »Glosák« (126 dílů). A v roce 2003 jsem načal na www.prijemne-hranice.cz již jen „weblog“ »Nebeský zápisník z hranické politiky« (později »Nebeské oči / Sky Eyes«). Pokud vím, jiné autorské „bloky“ v Hranicích nevycházely, což je mi líto. Připomínám ovšem kolektivní »Overload« v Hranických novinách roku 1995 a »nePŘEHLÉDnuto« v Přehledu. Myslím, že místnímu tisku chybí *názory* (mimo listáren). – A ještě bych chtěl zmínit, že v roce 1995 jsem v nákladu asi dvaceti výtisků vydal komentované sloupky »Pes jak věž aneb Všechna Říkám, že:; i ta, která nesměla vyjít«, což je faktický předzpěv tohoto výboru.

41. GLOSÁK

První hauspárty (v Lodčnici) – poslední kokakola ve skle. Cíťte, že se láme epocha? „Něco se blíží“ – je to nepochybné. Rozhodl jsem se *proto*, že žádný další svazek Kamuflonu nevydám. Skončíme na šťastném čísle 7. „Něco se mění“ – i na stránkách Hranického týdnu. Pozice, kdy soutěž Miss Hranicka je pořádána hlavně proto, že je možno o ní na stránkách HT psát, má nyní už blízko ke svému opaku – HT hlavně proto, aby se o Miss mělo kde psát. „Něco je jiné.“

Hranický týden (III/12), 21. března 1997, s. 4 (*JJKNebeský*)

TROJE ROCKOVÉ HRANICE – 1994/96

Blížící se čtvrtý pokus o Rockové Hranice nás vede sáhnout do rockových šuplíků nás novinářů a zavzpomínat na to, co už se o Rockových Hranicích psalo. Jde nám samozřejmě o dubnové „předkolo“, které je nakonec pro hranickou scénu daleko podstatnější než letní festival.

1994 [9. 4. 1994 ve velkém sále Besedy vystoupily skupiny: Zezadu, Noonies, Oranice, Last Dream, Ration Of Cannabis, Agónie, Živec Ortoplaz, Huygensův princip, Unarclub, O.K.No]: *Odbor školství a kultury Městského úřadu Hranice připravuje ve spolupráci s Václavem Vlasákem ze skupiny ExCitron festival mladých rockových kapel, které působí v Hranicích, případně nejbližším okolí.* (Hranické noviny 9) • *Václav Vlasák: „Původně jsem chtěl uspořádat Rockové Hranice sám, ale MÚ mi poskytl nabídku spolupráce, mě si vybral jako producenta. A abych nezapomněl, s organizací mi pomáhá moje žena Karla a pár dobrých přátel, bez kterých by festival byl nemyslitelný.“* (Přehled 4) • *Porota umístila na první místo skupinu Last Dream, v divácké soutěži vyhrála skupina Zezadu. Člen skupiny Unarclub byl ohodnocen za sólovou kytaru, za doprovodné kytary skupina Agónie, za bubny a saxofon Huygensův princip a skupina Živec Ortoplaz za baskytaru a vokály. Dále byly skupiny Huygensův princip a Agónie vybrány k bezplatnému nahrávání do ostravského rozhlasu.* (HN 15) • *členové skupiny Agónie: „Tím, že jsme vyhráli, nás mnohé kapely začaly považovat za komerční, to nás však mrzí, protože to rozhodně není pravda. Sami se ještě jako kapela rozhodujeme, jestli do rozhlasu vůbec pojedeme, jestli výhru přijmeme. Chtěli bychom vás upozornit, že cenu – nahrávání v ostravském rozhlasovém studiu – vyhrála pouze skupina Agónie, nikoliv i Huygensův princip. Ti to*

o sobě sice tvrdili, ale není to pravda.“ (HN 16) • redakce: *Dle sdělení pana Vlasáka vyhrála natáčení v rozhlasu pouze skupina Agónie, Huygensův princip bude v rozhlasu natáčet také, ale za vítězství na jiném festivalu.* (HN 16) • Jiří Poledňák: *Řekl bych ještě něco k té hranické uměle vytvořené scéně. Pro mne je existující taková skupina, která hraje i mimo okres. Projevuje se nějak navenek. Takové kapely jsou v Hranicích čtyři, ale na festivalu se jich objevilo deset.* (HT 1)

1995 [8. 4. 1995 ve velkém sále Besedy vystoupili: Grošák & Strugačtí, Tabletky, Oranice, Králíček a Hudební skupina, Infected, Last Dream, Unarclub, Concussion, Živec Ortoplaz, Noonies, Wizard, O.K.No, Raimond, Rob Halford Špricen]: *Použitvanost některých hráčů je neuvěřitelná. Baskytaristou ve čtyřech kapelách! Bubeníkem ve třech kapelách! Největší fandovský nářek zažil svěže působící Last Dream, který hraje tvrdě a moderně. Nejmenší publikum měl unylý Unarclub, který hraje složitě na místní poměry i schopnosti muzikantů. Pořadí kapel: 1. Last Dream, 2. Raimond, 3. Noonies. Nejlepší baskytaristou se stal Robert Bálek z kapel O.K.No a Oranice. Nejlepším bubeníkem se stal Petr Uličník z tvrdých Infected, zpěváky vede Petr Juráš z Wizardu, cenu za kytarový výkon si neodnesl nikdo, protože „s kytaristama je to tady bída“ (V. Henych, porota). (HT 14) • Vítězný Last Dream mimo jiné dostává možnost koncertovat ve Vídni v rámci spolupráce s naším městem v oblasti kultury. (HN 15) • Václav Vlasák: „Vynikajícím byl Last Dream. Mně osobně se líbili ještě O.K.No, Oranice, Noonies, Raimond, zajímavý se zdál i Grošák & Strugačtí.“ (HN 16)*

1996 [26. 4. 1996 v Hudebním klubu vystoupili: Těžká chvíle, Silent Stream Of Godless Elegy, Danger, Bubble Gun, Pronic Zanic, Králíček, O.K.No, Oranice, Scapegoat, Živec Ortoplaz, Raimond]: *Vzhledem k vysokému počtu vystupujících mohla každá kapela odehrát pouze po třech skladbách, výjimku tvořil Raimond. Do finále, které se připravuje na 6. července do Letního kina, postoupili Raimond (cena diváků) a Silent Stream Of Godless Elegy, Bubble Gun, O.K.No a Scapegoat jako kapely vybrané novináři.* (HN 18) • *Návštěvnost předčila všechny dosavadní akce ve „Vlašáku“, díky příjemnému počasí se ovšem dalo sedět i venku. Stále ovšem nikdo netančil, ani teď, ani předtím, ani potom! Úroveň hranických kapel rok od roku stoupá, páteční večer opět ukázal rozsah a žánrovou pestrost hranického rockového podhoubí.* (HT 18)

Hranický týden (III/15), 11. března 1997, s. 6 (DaMat)

Poznámka: *Toto retrospektivní čtení z hranických periodik ukazuje, jak vypadala ona na několika místech zmiňovaná databáze o hranické kultuře let 1990–1995. Zároveň ovšem svědčí o tom, jak se rozsah textů o každém dalším ročníku Rockových Hranic zmenšuje. Už to je varující. Buď jako další důkaz „rodící se krize“, nebo jako obecná vlastnost hranické kultury,*

*kdy novinky jsou sledovány, s dalšími ročníky (vlastně paradoxně) zájmu ubývá. Tohle by za nějakou studii stálo :-) ...a teď zjišťuju, že naprosto tu-
těž myšlenku jsem napsal už v reportáži z letních Rockových Hranic 1997.
Naprosto to samé (oddíl »É.É.É.é!«)! Pohyb v kruhu nápadů...*

44. GLOSÁK

První Rockhranice byly besední, druhé těž, třetí klubové, čtvrté sokolovné. Nad prvními vznášel se (podle jedné recenze) duch Tonyho Iommiho, nad dnešními snad bude poletovat obrazný duch Miroslava Tyrše, vše bude skvěle nacvičeno a ještě lépe zahráno + zapěno. Jsou to čtyři [tři] roky, co byly první RH a souběhem téže čtyři [tři] roky, co Kurt Combain už není rockerem. Ptal se mě minulý týden bratr Filip, jaké byly RH? A já říkám, že ještě nebyly.

Hranický týden (III/17), 25. dubna 1997, s. 4 (JKK*Nebeský*)

ROCKOVÉ HRANICE V PŘÍVALECH DEŠTĚ NEJTÍŠŠÍ

Slovo dalo slovo a vypravil jsem se reportovat (čtenáři aporto-
vat) čtvrté letní Rockové Hranice. Zvolil jsem formu dopisu.

MILÝ HYNKU!

Ohlášenému začátku 13h jsem samozřejmě úplně nevěřil, ale vzpomínky na články, z nichž se o prvních kapelách nedozvídáme nic jenom proto, že pan novinář přišel pozdě, mě donutily usednout do sedmé řady Letního kina už ve 13.10. Následujících 40 minut se kinem neslo hypnotické „*Hej, raz, dva, raz!*“ zkušiče mikrofonu. Pod mrakem, takže chvilku to vypadalo na šťastně nevederní počasí – omyl byl mým ředitelem při tomto pocitu, ve 13.25 dopadly z vesmíru první kapky deště. Byly drobné a lahodné, tak jako diváci, kteří vcházeli, usedali, nakupovali pivo a buřty s chlebem, počet návštěvních odhadu-
ji na stovky tři.

SUGAR, SUGAR!

Ve 13.55 Petr Šiška zahájil, řekl, že hrát bude 15 kapel. Prvé nastoupilo trio **Scapegoat**, které čtenáři HT dobře znají z článků znač-

ky -les-. Obilný bochánek (beránek) byl trochu komický, protože estetická kategorie „hrůzy“, s kterou především pracuje, nemá ráda letní odpoledne. Slogan první písně „*Sugar, sugar!*“ se mi líbil, jenže pak dýchla na mě na chvíli nuda. Ale oba kytaristé točili hnusně vlasatými hlavami, to vytvářelo dojem podvozku, na němž je usazen báběnk (promiňte: bubeník), a tento traktůrek mě nakonec našťěstí z nudy vyvezl a zaparkoval. To bylo ve 14.25.

HEJ, HEJ, HEJ!

Po patnácti minutách zahrál tón **Raimond**. Cítil jsem se příjemně, když si vedle mě sedící muž začal poklepávat do rytmu, a já si do zápisníku s puntíkem zapsal: velmi primitivní. „*A doufám, že se budete dobře bavit*“, řekl zpěvák. Sympatické retro let osmdesátých vyvrcholilo písní převzatou z repertoáru Marie Rottrové – »Zkus se smát«. Při písni »Recidiva« děšť zesílil. V 15.05 Raimond dohrál.

JÁ VÍM!

Zaujal mě v poslední době „vampýrismus“ – obor o nemrtvých mrtvolách. Přerovský **Vampýr** je svého druhu také živá mrtvola, zajímavé se ale jevílo mi spojení repertoáru vesnických zábav s prvky nové vlny (jmenovitě sk. Výběr). Pozornost zasluhoval zpěvák s nepřijemně mečivým hlasem, který se hezky snažil o jevištní show. A to už tu byl konec a moje seznámení s Láďou a Jirkou z Nového Jičína, Vampýr se jim vůbec nelíbil, o zpěvákovi říkali, že je to „manekýn“.

ÚVAHA

Než vystoupí další kapela, mám čas Ti, Hynku, říct, co mě napadlo. Jirka Nezhyba řekl, že se díval na nějakou hitparádu a každá druhá kapela měla místo slov v refrénu nějaké „hej, hej“ či „nánana“. To dobře korespondovalo s tím, co mi připadlo při letošních Rockhranicích. Velmi hezky se vystupující dají rozdělit do dvou skupin: podle snahy o „ne/pravidelnost“ svého rocku... Dovysvětlím v závěru, už začíná hrát další věc.

NANANANANANA!

Od 16.05 do 16.35 hrál **Viktor Band**, trochu Tarantula staré sestavy. Opět hudební retro, tentokrát do let 70tých, což byla hrozná doba s uječeným Plantem a takovými divnými lidmi. Po produkci této kapely jsem navštívil záchod (za 2,- Kč) a snědl buřtík (za 17,- Kč), moje dlouho suché místo zatím zmoklo. Na následující kapelu se moji novojičínští známí těšili. Na úvod volali: „Panthera!“

ÉÉÉÉÉÉÉÉÉÉ!

Trio **Tarantuly** působilo trochu chudě, jakoby těžce neslo tíži svého repertoáru, ale president festivalu Václav Vlasák jim v pozadí pomáhal rytmickým pokyvováním hlavou. Skladby z nedávného alba »Chemické bahno« byly rozhodně rockem nepravidelným. Déšť pomalu sílil. Duch návštěvnického nezájmu o produkovanou hudbu měl větší velikost než v letech dřívějších. Zazdálo se mi, že pravidelnost (zнову!) je pro Hranice metlou. Znamenalo by to, že Hraničan miluje atrakci. Ve čtvrt na šest skupina dohrála a uvolnila místo jiné.

ČAROVNÁ SEINA

Šestice lidí **Rob Halford** znovu vzpomínala na 70tá léta, kde polooperní hlasové vypjetí bylo normou, nikoli atrakcí. Mnou zaslechnutý slogan „*láska je má čarovná Seina*“ byl hezký, jinak ale rokenrol jak řemeň. V 17.45 dohráno. Novojičtířáci říkali, že mám napsat, že záda jsou mokrá i přes kožené bundy. Rob Halford se jim vůbec nelíbil, navrhovali mi do článku řečnické otázky: proč zkušení muzikanti hrají takovéhle věci? Já jim říkal: asi je to baví. Skutečně si to myslím, ale nic to nemění na tom, že je to otrava.

NEPRAVIDELNOST

Déšť ještě zesílil a na scénu navíc napochodoval **Vitacit**, to znamenalo konec mého novinářského určení a po 18té hodině tedy odchod. Ještě, Hynku, k té „nepravidelnosti“. Myslím, že některé kapely prostě hrají „harmonické“ věci (tady: Raimond, Vampýr, Viktor Band a Rob Halford), ve skutečnosti je to vlastně „retro“, nic současného, tedy ani přesvědčivého – divácká hrůza. A některé pěstují jakousi „dis-harmonii“ (coby vyšší fázi harmonie), která odpovídá duševnímu klima dneška (Scapegoat, Tarantula), takže i když to třeba není dokonalé, je to docela přesvědčivé. Asi tak.

Když jsem úvahu dokončil, vydal jsem se do města, déšť mi bábeníkoval do deštníka a já už na náměstí žádnou hudbu z Letního kina neslyšel. Byly to nejtíšší RH devadesátých let. Jup, jup.

VÝMĚNA NOVINÁŘŮ

Přebíraje Štafetu od JJKN, změnám styl a možná i náhled na některé kapely. I když jsem přišla kolegu JJKN vystřídat v době, kdy se ještě v letním kině nacházel, neobjevila jsem ho, neboť za velkého lijáku byla právě přítomná hrstka diváků maskována deštníky a pláštěnkami či jako lidské hrozny visela pod velkými firemními „slunečníky“. Musím dodat, že Rob Halford hrál ve trochu pozměněné

sestavč, za výpomoci (nevím jestli stálé) Vaška Vlasáka a Jardy Bartoně a taky blondaté zpěvačky Saši Šustkové.

SIBYLA...

Vitacit, v 80tých letech hvězda hvězd, která se dostala tenkrát i na televizní obrazovky, se vrátil na koncertní pódia. Dobře udělal, protože právě na jeho vystoupení se začali scházet lidé, kteří byli na vytrvalý déšť připraveni. Přibýlo nejen deštníků, ale zejména bizarních igelitových útvarů, důmyslně zakomponovaných do hledišť letního kina. Vitacit zahrál novější věci ze svých dvou posledních desek a taky staré fláky, jako například »Sibyla«.

TICHÝ PROUD BEZBOŽNÉ ELEGIE

Neboli **Silent Stream Of Godless Elegy** byla první z hranicích kapel, které nebyly zařazeny do úvodního bloku, ale vsazeny mezi hvězdy a nutno říci, že letos byla tahle volba rozhodně lepší – pro SSOGE (a ani pro Bubble Gun či Wizard) to nejenže nebyla sebevražda (jako vloni pro Raimond), ale naopak velice vhodně do dramaturgie zapadla a pomohla tak protrhnout hvězdně-metalový blok. Silent Stream svými tesknými a ponurými písněmi (vedle houslí se na pódiu objevilo i violoncello) dokonce káplí do noty i samotnému Počasí, a dokonce to chvíli vypadalo, že by mohlo přestat přšet.

A CO DĚTI...

Přišli na pódium ve čtyřech a dva z toho byli bubeníci – Tolja Kohout a „mladej Dědek“. **Katapult** samozřejmě rozpálil svým jednoduchým, až primitivním rockem na čtyři akordy všechny své fandy – a je jich hodně, alespoň podle zaplněnosti letního kina. Slogan: „*Poletíme raketou na Venuši za tetou*“ patřil zřejmě k některé z novějších písní, připomněl mi jeden daleko podařenější text Karla Plíhala a utvrdil v tom, že ze mně fanda Katapultu už nikdy nebude. Natahování dvouminutových písní na desetiminutové různými šaškárnami mi dokonce až vadilo – byla jsem ovšem výjimkou, protože letní kino řvalo nadšením. Za lijáku.

ODBOČKA – WC

Nedá mi, abych se v tuhle chvíli nezmínila o sociálním zařízení v letním kině, které se díky zásahu firmy Sestav z velké hrůzy změnilo v civilizované místo. Při Rockových Hranicích prošlo ale zatěžkávací zkouškou. Cesta k němu se změnila v jedno velké bláto, v době, kdy hrál Katapult, už nefungovala dámská část WC, mezi chlapy, kteří se snažili situaci napravit, jsem zaslechla něco o prasklém potrubí...

BU BU BU

Dělal na publikum **TÖRR**, publikum se bálo rádo, já jsem opustila na chvíli letní kino a vyměnila dešťové přívaly za střechu restaurace. „*To je každé rok, když jsou Rockové Hranice*“, říkala servírka naštvaně, neboť bylo narváno. „*A je jedno, jestli prší, nebo je horko*“. Je totiž nesporným faktem, že takováto akce přináší obrat, zisky i spoustu práce všem hospodám v blízkém okolí letního kina. Napadá mě, že by z toho důvodu hospodští mohli příští ročník trochu sponzorovat.

BUBBLE GUN

Byla další hranickou kapelou, kterou bylo vidět a slyšet ve večerním bloku. **Bubble Gun** na tom jen získal – výborný zvuk, kdy byl rozpoznatelný saxofon, byl zatím nejlepší ze všech vystoupení Bubble Gun v Hranicích. V tomhle bloku zazněly i nové věci téhle nadějně hranické party a vzhledem k tomu, že posluchači měli srovnání s následujícími Eleison, nutno říci, že Bubble Gun z toho vyšel velmi dobře.

NEJVĚTŠÍ NÁŘEZ V REPUBLICCE

Tak uvedl Petr Šiška **Eleison** ze sousedního Nového Jičína, kapelu, na kterou kritici pějí chvalozpěvy a která se za poslední rok vyvíhla, nechybí na žádném repre festáku a tudíž ani v Hranicích ne. Eleison navázal stylově na Bubble Gun a mezi všemi těmi hvězdami působil jako živá voda, ovšem ne nadlouho, protože byl uťat. Snad aby se zmírnil časový skluz, nebo možná proto, že Arakain již nechtěl déle čekat. V každém případě to byla velká škoda, protože Eleison byl, alespoň pro mou osobu, vrcholem Rockových Hranic 1997.

DÍKY, ŽE JSTE VYDRŽELI!

To už děkoval Aleš Brichta z **Arakainu**. Arakain je stálíci Rockových Hranic a letos předvedl opět standardní výkon – jako vždy plně profesionální a za obrovského zájmu publika. Oproti minulým dvěma ročníkům RH měl Aleš Brichta jinou košili (každý pracovní oděv je třeba jednou za čas vyměnit). Arakain věnoval jednu píseň prezidentovi festivalu Vaškovi Vlasákovi, který ji obratem předal Františkovi Močičkovi, který už není mezi námi, a taky Jindrovi Kvitovi s přáním uzdravení.

JÁ MÁM MOTORKU

Tedy já ne, ale skupina **Wizard**, je to její největší hit a taky název debutového alba. Wizard naživo byli dost dobří, i když měli

nevýhodu pozdního času (bylo něco přes půlnoc) a toho, že následovali po Arakainu, na který čekalo nejvíce fanoušků.

Pak byli ještě na řadě **Walk-Choc-Ice**, ale ty jsem už nezvládla. Kdyby mi před Rockovými Hranicemi někdo řekl, že vydržím za hustého lijáku v letním kině sedm hodin, tak bych si asi klepala na čelo – nicméně přesně tak to bylo.

RESUMÉ

Rockové Hranice byly letos i tvrdým bojem – bojem pořadatelů, muzikantů a hlavně návštěvníků s počasím. Nikdo sice neporučil větru a dešti, ale všichni statečně vzdorovali, vytrvali a tím pádem zvítězili. Hudební klub děkuje všem, kdo se podíleli na organizaci.

TI CO NEVYSTOUPILI

A byli i tací. Největším tahákem byl Žlutý pes – ten však nedorazil – i přes smlouvu. Agentura poslala 24 hodin před koncertem telegram, že Ondřej Hejma má pochroumanou páteř. Avizovaný November Second účinkování na Rockových Hranicích odmítli.

Hranický týden (III/28), 18. července 1997, s. 4 (*JJKN & maf* – s Magdou Gladišovou)

Poznámka: *Z onoho vytrvalého deště se pak stala největší moravská povodeň 20. století...*

ZKRÁT O LADISLAVU VLODKOVI

Z vln hranických knihpultů se vynořila nažloutlá čtyřicetistránková knížka »Ladislav Vlodek – Život a dílo« (MIJOKA, Hranice 1997), název zavádí, obsahem jsou totiž vzpomínky na umělce, nikoliv vážný pokus o jeho biografii nebo teoretické uchopení jeho multivárného díla. Připouštím, že ambice některých kapitol sahají až k vědeckému útvaru, ale rámec vzpomínání se jim překročit nedaří.

Názvy kapitol: »Úvodem« – »Co řekli jiní« – »Prolog« – »Životní cesta« – »Dílo trvalé hodnoty« – »Sochařská díla« – »Malářská díla« – »Grafická díla« – »Očima vzpomínek« – »Maestro« – »Na závěr« – »Slovo o autorech«.

O Vlodekovi výtvarném díle se nějak zvlášť nepsalo, takže věcné informace není odkud čerpat, jediná možnost je slézt k pramenům, což jsou stovky děl rozestých po stovkách domácností a galerií, a taky

staré novinové články, korespondence atd. Je to práce na dlouhé roky a moc uznání za ni nesklidíte. Nedivím se tedy autorům, že se do toho nepustili, mrzí mě ale, že publikace, která se mohla stát střízlivou poctou milému člověku a zajímavému výtvarníkovi, jenom dál nafukuje „mýtus“ geniálního tvůrce, který padá hned co se pokusíte zasadit Vlodkovo dílo do celku výtvarného světa.

Nikoli knížkou, ale jen součástí katalogu k teplické výstavě Vlodkových děl je text mladého kunsthistorika Tomáše Pospěcha (přetištěn v HT 23 a 24). Je to první větší pokus utkat se teoreticky s dílem Ladislava Vlodka. Pokus nedokonalý, jelikož i tady je použitá pramenná základna poměrně úzká (hnida: v odkazech na literaturu mě zarazí několikanásobné křestní jméno Ladislav, které bylo přisouzeno Ludvíku Novotnému), ale chvályhodný. Myslím, že tenhle katalog by neměl v patriotově knihovně chybět, je to prozatím nejpodstatnější slovo o Ladislavu Vlodkovi. A ta první knížka by měla být do příhrádky taky zařazena – ale hlavně přečtena, už jen pro věty jako je tahle: „*Mistr Vlodek vždy stranil životu a všemu dobrému, co lidský život přináší, i když je často nelibostně tvrdý až nelidský např. v době válek, národního i rasového útisku, také upírání základních lidských práv.*“

Hranický týden (III/33), 29. srpna 1997, s. 5 (JJKN)

NATHAN MAREK LEE DVOŘÁČEK

Bylo to v Břeclavi, kde jsem se nad sklenkou koly pustil do snědení nové sbírky fantasty Marka Dvořáčka (*1976), jež má nekonvenční název »Nathan Lee« (v noci z 20. na 21. 6. 1997, vlastním nákladem, 40 výtisků a 24 stran). Dojeda jsem se zatajeným dechem, jelikož Dvořáček mě po své rozpačité prvotině »Dokonalost & Bestie« (1995) přesvědčil, že je básníkem.

Nejprve záporny a otazníky: »Nathan Lee« je v nepřeneseném významu rocková poezie, kterou podněcují texty a životopisy pana Morrisona z kapely Důrs a další podobné. „*Mé zubaté fráze | V podvečer záchvatu | Ze světla s kostrou přízraku | Objímá tvou mysl | Polévá ji vědry nejistoty | Zahlcují | Mé zubaté fráze*“ – nepřipomíná vám to amatérské překlady hudebních textů? Mně ano, je to myslím velmi zajímavé, imitovat zvláštní poetiku překladu, ale taky myslím, že to není Dvořáčkovým záměrem.

Jdem-li hlouběji, brzy začne vadit samoučelné kupení obrazů („*Popírám vše Drobnosti / Bolest směřující se terče / Drobky v jícnu / Lahce čekající na ránu z milosti*“) a zalíbení v „neologismech“, které sousedí s nedostatečnou jemností práce se slovy – přednost dostávají knižní výrazy – „*Ubít se svými elegiemi / Bez nich by to nebyl on / Otevírá svou bezútešnou mysl*“, znovu se mi nabízí srovnání s nekvalitním překladem: proč elegie, bezútešná a mysl?

Co mě ale potěšilo: obrazy jako třeba „*organický barel duše*“, které jsou mi zajímavé, neprimitivně zdůrazňující nazíraný rys sledované věci a tak dál. Takové metafory miluji a Dvořáček je (aspoň zatím) drží v dobré rovnováze s textem. Také jeho zájem o uzavřené „moudrosti“ – maximy a aforismy („*Život má podobu honu / Za peníze získáte vše / S výjimkou svého života*“) dosud nerozbudil tolik, aby z jeho poezie udělal sbírku „tvrzení“. Jako příjemné pociťuji krácené metafory „*vidina velblouda lodě*“ aj., které pro mě tvoří dobrou naději, že Dvořáčkova nejlepší poezie nás teprve čeká.

Na závěr mi dovoluť zarecitovat vám to nejchutnější sousto ze sbírky »Nathan Lee«, jmenuje se »Dobrý nápad« a najdete ji na straně 20:

Marek Dvořáček
DOBŘÝ NÁPAD

*Dobrý nápad jít chytat ryby
Fakt dobrý nápad
Ulovit nějakou dřev
Než mě uloví
Tak zápasím
Se vznětlivou krví
Masem modelky*

*Až bude na břehu
Pryč
Natru tě bylinkovým máslem
Abych si pochutnal
I ty*

Hranický týden (III/35), 12. září 1997, s. 5 (JJKN)

DOBRODRUŽSTVÍ MLADÉ HRANICKÉ KULTURY

HUDBA 1

Chci udělat pár dílů povídání o „mladé“ hranické kultuře – o té hranické scéně, abysme se podívali, jak se rodila, a co nám toho nanosila do koncertních sálů, walkmanů, knihoven atd. za tu dobu, co tady je.

Komoušský teror přirozeně dusil, co mohl i v kultuře, jeho zájem se obracel k „dovážení“ kultury, ne snad proto, že by chtěl zničit tu místní, ale ta dovážená se dala lépe kontrolovat. Každý umělec a každý jeho pořad musel projít schválením cenzurních úřadů – nebylo-li schválení, nebylo vystupování. Místní kultura byla kontrolovatelná hůř, takže komouš se snažil směřovat všechno do svých institucí, základní tendencí bylo podporovat interpretaci před vlastní tvorbou = ochotnické divadlo, orchestry uměleckých škol, příp. zábavové rockové skupiny. Výjimkou snad bylo výtvarné umění, které ovšem nemluví ve větách, takže i jeho „ideologická“ nebezpečnost byla malinká (ale i tady je patrná preference „realistického“ malování). Tenhle bezúčtný stav byl charakteristický, jak se domnívám, hlavně pro období komoušské „normalizace“ (tj. od 70tých let), vedl k hrobové apatii, která skončila až ke konci 80tých let díky tzv. přestavbě čili snaze po uvolnění svěrací kazajky, do které společnost sešněroval poststalinský komoušismus. Tuto změnu pěkně ukazuje, že *„na setkání hranických divadelních ochotníků v roce 1983 se ozvalo volání po novém divadelním souboru, ale zůstalo jen u přání a slov. Až v roce 1988 se sešla v Klubu mladých při SK ROH parta mladých nadšenců s přáním hrát divadlo“*.

Veliká vlna oživení, která byla na konci 80tých let cítit všude, nakonec smetla nenáviděný režim. Revoluční doba ale spolykala dost energie, takže porevoluční rok 1990 je především časem, v němž se loučí kultura sklonku komoušismu. Se „svobodou“ pomalu mizí zájem o zábavu – rybník, v němž se rodily kapely za komunismu, vysychá. Některé kapely (Tarantula) přežily, ovšem už jen s vlastní tvorbou, některé (Bastard) zanikly. Svou činnost (vlastně) končí amatérský divadelní soubor atd. Patrný je klesající zájem „veřejnosti“ o kulturu vůbec. Hledá se „model“, jak nahradit komoušské kulturní instituce, je chaos. Na konci října 1991 přestává fungovat drahotušské kino, s lednem 1992 ukončila činnost Beseda, tj. JKP (provozování budovy se ujala agentura Kfýtko). Pohled na umírající „komoušskou“ kulturu mnoho úsměvů nenadělal, hrozná věštby kulturního zániku se ale nenaplnily a souběž-

ně s ukládáním mrtvoly, se rodila kultura nová. Není svázaná s dobou před rokem 1990 a věnuje se autorské tvorbě – to stručně vyjadřuje, čemu říkám „mladá hranická kultura“.

* * *

První na paškál vzal bych literaturu..., ne, udělám to jinak – budeme mluvit o hudbě, ta zajímá daleko nejvíc lidí. Pár slov o tom, z čeho čerpám: probral jsem celou hranickou tiskovou periodickou produkci v pětiletce 1990–1995 a samozřejmě mám svou hlavu se vzpomínkami. Asi by bylo dobré, abych za citáty uváděl odkud je беру, neudělám to ale. Kvůli místu. Ten, koho to opravdu zajímá, najde všechno v knížečce, kterou připravuji a jejíž vydání oznámím.

Rok 1992 je pro hudbu rokem vzniku hranické scény. Samozřejmě, že kořeny většiny kapel jsou starší, první veřejná vystoupení přišla ovšem až na sklonku roku 1992 (kazety se objevily o něco dřív). A tenhle rok udává také většina kapel jako rok svého vzniku (O.K.No, Last Dream, Huygensův princip, Živec Ortoplaz, Ration Of Cannabis ad.). Jen málo zpráv je k dispozici o „bytových“ kapelách (Scalders, The Raws, Sikky Kentus...). V Hranicích existovala a existuje také spousta kapel příležitostných, díky festivalu Rockové Hranice většinou „festivalových“, ale zabývat se můžu jen několika, a budou to ty, které působily delší čas a víckrát koncertovaly nebo daly veřejnosti k posouzení svoje nahrávky. Všechny skupiny, o nichž bude řeč, jsou „rockové“ a amatérské. Že nechávám stranou profesionály (Tarantula, Citron, Funny) asi každý pochopí. A žánrové omezení taky – protože vedle rockových jsou tady už jenom country kapely (Western, Seschlost), které vlastní tvorbu většinou nehrají nebo nedělají. A teď už podle abecedy:

AGÓNIE Skupinu vytvořili asi v roce 1993 Radim Loučka (bas, zp), Ondřej Pavelka (bic), Radim Pavelka (zp), Miroslav Raindl (kyt) a Boris Raindl (kyt) a pustili se do „*lehčího stylu deathmetalů přecházejícího místy v grindcore*“, názvy sedmi skladeb z jejich kazety »Sarcastic« z března 1994 (tehdy byla nahrána, má jen 22 minut) jsou výmluvné: »Agónie«, »Šílená duše«, »Šepot smrti«, »Kletba« ad. (autorem textů byl Martin Balabán). Paradoxní je, že k mládí (a členům Agónie tehdy nebylo moc přes 15 let!) taková „death“ stylizace patří. Roku 1994 se uskutečnil 1. ročník Rockových Hranic a skupina Agónie získala jednu z cen – nahrávání v ostravském rozhlase. Pro kapelu, která „*neuznává vystoupení komerčního zaměření*“, to byla rána pod pás. (Navíc k nahrávání vůbec nedošlo, což je určitě trapná skvrna na šatech RockHranic.)

Ze skupiny odchází Radim Loučka a image deathmetalového tělesa se pomalu rozpadá. Hudebníci sami mluví o „začínání od nuly“ – o návratu ke „klasickému, melodickému rocku“. Už o vystoupení Agónie na Noise Party v červnu 1994 se píše: „přítomné posluchače a diváky překvapilo postupné ‚měknutí‘, které hudbou i textem sklouzávalo k zábavným metalovým kapelám“. Do zbytků Agónie, která zpívala „o smrti a o všem co s tím souvisí“, po nejružnějších změnách přicházejí Filip Halaš (kyt) a Rostislav Vavřík (bas) a kapela se přejmenovává na **RAIMOND** a zpívá: „Dámo, dej si říct“. Poslední koncert s názvem Agónie se uskutečnil 3. prosince 1994 na festivalu Anyone Can Play (The) Guitar. Změna hudebního stylu byla tak šílená (i když, kdo uvažuje o tom, jestli „catch rock“ a deathmetal nemají mnoho společného?), že na Raimond se začalo koukat trochu skrz prsty. Kapela si však ve Václavu Vlasákovi našla dobrého ochránce a nechybí na žádných letních Rockových Hranicích (do raněčku úspěchů patří i nějaké další festivaly). V patnácti zpívali „masakr, masakr, death“ jakoby jim bylo osmnáct a v osmnácti hrají jako třicátníci (jako třeba Wizard). Stále vpředu! Jen jestli jim stačí posluchači...

Hranický týden (II/32), 9. srpna 1996, s. 5 (JKNebeský)

Poznámka: *Tak ta zmiňovaná knížka se realizuje až o osm let později touto knížkou. Informace o zdrojích citátů jsem se nakonec rozhodl nedoplnit – tentokrát kvůli přehlednosti. Všechny jsou ovšem autentické. :-)*

HUDBA 2

Dnešní povídání bude o skupinách Huygensův princip a Last Dream. Jsou vedle sebe díky abecedě, ale nejenom proto. Obě pojí „cíl“ – nadregionální popularita, způsob jak jí dosáhnou (čili hudba) je jiný. Huygensův princip se pokusil dobýt svět skrz hitparády a festivaly, Last Dream po „alternativní“ cestě rockových klubů.

HUYGENSŮV PRINCIP Šestnáctiletí Jaromír Bláha (sax), Roman Helcl (kyt, zp), Tomáš Klvaňa (bas) a Aleš Vrabel (bic) vytvořili v srpnu 1992 kapelu KONTRABAND, která se orientovala na interpretaci písní jiných autorů, zjm. skupiny Mňága & Žďorp. S převzatým repertoárem se na scéně objevili poprvé v únoru 1993 na plese hranického gymnázia. V průběhu roku 1993 kapela zvolila nový název a jako Huygensův princip se věnovala už výhradně vlastní tvorbě. Ovšem zbavit se vlivu Mňágy & Žďorp – „nejoblíbenější skupiny naší skupiny“ – nebylo vůbec jednoduché a Huygensův princip po celou